

Užventyje netyla tolimi Baltųjų rožių valandos aidai...

Ramunė LENKIMAITĖ

Rašytojos, pedagogės, vertėjos, labdarės Marijos-Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos gyvenimas ir kūryba yra glaudžiai susijęs su Užvenčiu. Čia, tėvų nuomotame Užvenčio dvare, ji jaunystėje ilgą laiką gyveno, čia gimė ir jos pirmieji rašto darbai – grožinės literatūros kūriniai. Užventiškiečiai puoselėja jos atminimą. 2002-aisiais Užvenčio gimnazijai suteiktas Šatrijos Raganos vardas.

Per tuos 20 praėjusių metų gimnazijoje būta daug gražių, rašytojai skirtų renginių, įgyvendinta dar daugiau projektų, kurių tikslas buvo populiarinti rašytojos kūrybą, ugdyti moksleivius Šatrijos Raganos gyvenimo idealų dvasia. Apie ryškiausius, labiausiai užventiškių gimnazijos pedagogams atmintin įsirižusius projektus pasakojama šiame žurnale paskelbtame Užvenčio gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos Jolantos VENCKIENĖS straipsnyje. Joje – informacija ir apie mokyklos organizuotuose kūrybos konkursuose geriausiai įvertintus moksleivių darbus.

Baltos rožės Marijai. Danutės Mukienės nuotrauka

Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos pastatas

KŪRYBINIAI KONKURSAI SKATINA MOKSLEIVIUS GERIAU PAŽINTI RAŠYTOJĄ, JOS DARBUS, GYVENIMO IDEALUS

Jolanta VENCKIENĖ

2002–2009 m. Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos (tuometinės Užvenčio vidurinės mokyklos) lietuvių kalbos ir literatūros mokytojos organizavo ir vykdė tradicinį Žemaitijos regiono mokinių kūrybos darbų konkursą „Tolimi Baltųjų rožių valandos aidai...“, skirtą rašytojai, pedagogei, vertėjai, labdarei Marijai Pečkauskaitei-Šatrijos Raganai.

2002 m. gimnazija, pritarus Kelmės rajono Švietimo skyriui, minėdama Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos 125-ąsias gimimo metines, paskelbė rajono moksleivių kūrybinių darbų konkursą. Tada buvo sulaukta pasiūlymų, kad šis renginys taptų tradicinis ir kasmet skatintų rajono moksleivių kūrybinius polinkius, gaivintų ir puoselėtų gimtosios kultūros tradicijas. Šią mintį aktyviai palaikė ir tuo-

metinis Lietuvos Respublikos Seimo narys Zenonas Mačernius, pažadėjęs materialiai prisidėti prie aktyviausių, kūrybingiausių moksleivių skatinimo. Į tai buvo atsižvelgta ir konkursas tapo tradiciniu.

2002 m. minėtame mokinių darbų konkurse dalyvavo Užvenčio vidurinės mokyklos 7 a kl. mokinė, parašiusi rašinį „Kuo žavi Žemaičių žemė“, Mockaičių pagrindinės mokyklos 7 kl. mokinys, sukūręs esė apie vaikystę. Kražių vidurinės mokyklos 11 kl. mokinė konkursui atsiuntė rašinį „Apie baltas rožes“. Karklėnų pagrindinės mokyklos 9 kl. ir Šaukėnų vidurinės mokyklos 11 kl. mokiniai parašė rašinį „Kuo žavi Žemaičių žemė“.

2002 m. konkurso nugalėtojais tapo: I vieta – Inga Miltenytė (Užvenčio vid. mokykla), II vieta – Dovilė Gedvilaitė (Užvenčio vid. mokykla), III vieta – Teresė Kleinauskaitė („Aukuro“ vid. mokykla).

2003 m. šiame konkurse dalyvavo Užvenčio vidurinės mokyklos 11 kl. mokinys, kuris parašė laišką „Irkos tragediją perskaičius“. Kitas 11 kl. mokinys konkursui pateikė rašinį „Baltos rožės paslaptis“, 6 a kl. mokinė savo mintis išguldė rašinyje „Mano senelių sodyba“ ir laiške. Kražių vidurinės mokyklos 9 kl. mokinys konkursui atsiuntė rašinį, Vaiguvos vidurinės mokyklos 10 ir 12 kl. mokiniai – savo kūrybos eilėraščius. Šaukėnų vidurinės mokyklos 11 kl. mokinė sukūrė apsakymo „Irkos tragedija“ ištraukos interpretaciją, o Pakražančio vidurinės mokyklos 11 kl. mokinė – apsakos „Sename dvare“ fragmento interpretaciją. Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos 10 kl. mokinė pateikė konkursui rašinį, o Pašilės pagrindinės mokyklos 9 kl. mokinė – savo kūrybos eilėraščius.

2003 m. konkursui geriausius darbus atsiuntė: Arūnas Kasparas (proza) – Užvenčio Šatrijos Raganos vidurinė mokykla, Toma Numavičiutė (poezija) – Pašilės pagrindinė mokykla. Tais metais Užvenčio Šatrijos Raganos vidurinės mokyklos direktorės G. Pulkienės įsteigta asmeninė premija atiteko jausniausiam konkurso dalyviui – šeštokui Arūnui Siminauskiui, o Užvenčio seniūno Z. Virbalo asmeninė premija – vienuoliktokai Ingai Miltenytei.

2004 m. konkursui savo kūrybą pateikė: Vaiguvos vid. mokyklos 12 kl. mokinė (eilėraščius ir laišką), 11 kl. mokinė (eilėraščius). Užvenčio Šatrijos Raganos vid. mokyklos 11 kl. mokinė – vizijas ir

Pečkauskų šeima. Sėdi (iš kairės): Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Raganos, jos mama Stanislava Pečkauskienė, senuo Sofija Pečkauskaitė. Stovi (iš kairės): kun. Kazimieras Bukontas, Marijos broliai Steponas ir Vincas Pečkauskai. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš Regionų kultūrinių iniciatyvų centro archyvo

rašinį, 7 kl. mokinė – laišką, 12 kl. mokinė – Šatrijos Raganos kūrinio ištraukos interpretaciją, 5 kl. mokinė – projektą „Mano kūrybos knyga“. Kražių vid. mokyklos 8 kl. mokinė atsiuntė rašinį „Koks gražus pasaulis ir kaip aš jį myliu“. Iš Mažeikių rajono Židikų Marijos Pečkauskaitės vidurinės mokyklos konkurso organizatoriai sulaukė šios mokyklos mokinių sukurtos ir išleistos eilėraščių knygos „Lyros stygą palietus“. Pakražančio vid. mokyklos 12 kl. mokinė atsiuntė eilėraščio „Šatrijos Raganos“ interpretaciją, Stulgių pagrindinės mokyklos 8 kl. mokinė – pluoštelį eilėraščių.

2005 m. konkursui Kelmės „Aukuro“ vid. mokyklos 11 d kl. mokinė konkursui pateikė neišsiųstą laišką rašytojui, o Užvenčio Šatrijos Raganos vid. mokyklos 8 ir 11, 12 kl. mokiniai – prozos kūrinius, Mažeikių rajono Židikų Marijos Pečkauskaitės vid. mokyklos mokiniai – savo kūrybos eilėraščius, Pakražančio vid. mokyklos 8 kl mokinės – rašinius „Vaikystės takeliais“, Kelmės „Kražantės“ pagrin-

(Nukelta j 30 p.)

dinės mokyklos 6 b kl. mokinė – esė „Pokalbis su žvaigždele“, Vaiguvos vid. mokyklos 11 ir 12 kl. mokinės – savo kūrybos eilėraščius, Kražių vid. mokyklos 10 kl. mokinė – taip pat savo sukurtus eilėraščius, Kelmės „Aukuro“ vid. mokyklos 11 c kl. mokinė – pluoštelį miniatiūrų.

2006 m. minėtam konkursui Kolainių pagrindinės mokyklos 10 kl. mokinys atsiuntė rašinį „Ar daug žmogui reikia?“.

Aktyviai moksleiviai dalyvavo 2007-aisiais organizuotame konkurse. Tais metais vertinimo komisija iš Užvenčio Šatrijos Raganos vid. mokyklos 5 a kl. mokinės gavo jos sukurtų eilėraščių pluoštelį, iš 8 b kl. mokinės – jos parašytų miniatiūrų, iš 12 kl. mokinės – impresiją „Vaikystės akimirka“. Kelmės „Aukuro“ vid. mokyklos 7 b kl. mokiniai atsiuntė laišką, o 11 b kl. mokiniai – eilėraščių. Pakražančio vid. mokyklos 6 a kl. mokinė konkursui pateikė rašinį „Širdžiai mielas kampelis“, 11 kl. mokinė – esė „Kodėl visa ko galas yra mirtis?“. Kražių gimnazijos 11 kl. mokinė atsiuntė savo kūrybos eilėraščių, Kelmės J. Graičiūno gimnazijos IV klasės mokinė – taip pat eilėraščių. Mažeikių rajono Židikų Marijos Pečkauskaitės vid. mokyklos 9 a kl. mokinė atsiuntė impresiją „Neliūdėk“, 7 ir 10 b klasių mokinės – eilėraščių, Tytuvėnų gimnazijos 6 a kl. mokinė – rašinį, Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos I g kl. mokinės – rašinius „Gera pamoka“, „Koks gėris man ta gražioji muzika“ bei „Kodėl žmonės rašo dienoraštį“.

2008 m. konkurso metu savo kūriniais nudžiugino Kelmės „Aukuro“ vid. mokyklos 8 a kl. mokinė (ji parašė interviu su Šatrijos Ragana), Užvenčio Šatrijos Raganos vid. mokyklos 7 b kl. mokinė,

konkursui atsiuntusi rašinį, 10 b ir 12 kl. mokinės, pateikusios eilėraščius. Kražių vid. mokyklos 12 kl. mokinė sukūrė rašinį-laišką, 10 a kl. mokinė – rašinį, o Pakražančio vid. mokyklos 11 kl. mokinė atsiuntė rašinį „Ką reiškia būti tikru žmogumi“.

2009 m. konkursui eilėraščius „Apie laiko nugalėtą žmogų“ ir dienoraščio ištraukas pateikė III g klasės mokinės iš Kražių gimnazijos. Kelmės J. Graičiūno gimnazijos III d kl. mokinė atsiuntė parašytų laisvų interpretacijų, o Mažeikių rajono Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazijos 11 b ir 12 a kl. mokinės – rašinius, Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos 5 kl. ir 10 kl. mokiniai – taip pat rašinius, Kelmės „Aukuro“ vid. mokyklos 9 c kl. mokinė – eilėraščių. Pakražančio vid. mokyklos 7 a kl. mokinė – rašinį „Palėpėje kužda vaikystės prisiminimai“.

Džiugu, kad mokinių kūrybos darbai, skirti rašytojai Šatrijos Raganai atminti, metai iš metų padeda puoselėti kūrybos ir rašymo tradiciją tarp jaunų žmonių. Dabar ir seniau jaunesnio ir vyresnio amžiaus mokinių minčių dėstymo formatus jų kūryboje yra labai asmenišką ir unikalų, neturintis griežtų rėmų bei sudarantis galimybę per konkrečią temą pajusti rašančiojo emocijas, nuotaiką, pažinti jo vertybes, požiūrį, žinias, asmenybės brandumą.

Vėlesniais metais Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijoje taip pat buvo ir yra puoselėjamas Šatrijos Raganos atminimas, gyvenimo idealai, populiarinama jos kūryba.

Kasmet gimnazijoje kovo 8 d. vyksta renginiai, skirti Šatrijos Raganai atminti. Ta proga mokiniai įsijungia į integruotas veiklas: vyksta skaitymai, kūrinų ištraukų nagrinėjimai, pristatymai, vykdomi projektiniai darbai. Šiais metais mūsų gimnazijos

Rašytojai Marijai Pečkauskaitei-Šatrijos Raganai skirtų renginių akimirkos Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijoje. Nuotraukos – iš gimnazijos archyvo

auklėtiniai aktyviai dalyvavo pasirengimo Šatrijos Raganos vardo suteikimo gimnazijai 20-mečio renginiams veiose. Į jas įsijungė net gimnazijos pradinių klasių mokytojos ir mokiniai, vyko dailės raščių ir meninio skaitymo konkursai.

Mūsų gimnazija pavadinta rašytojos slapyvardžiu. Mažeikių rajono gimnazija – jos tikruoju vardu (Marijos Pečkauskaitės). Jau daugelį metų šias dvi gimnazijas sieja ne tik rašytoja, bet ir graži draugystė. Židikų marijos Pečkauskaitės gimnazijos mokinių atliekamos giesmės buvo giedamos ir Užvenčio bažnyčioje šių metų gegužės 20 d. per šv. Mišias, kai miestelyje vyko renginiai, skirti Šatrijos Raganos vardo suteikimo Užvenčio gimnazijai 20-mečiui ir Šatrijos Raganos gimimo 145-osioms metinėms.

Daugelio minėtų dviejų gimnazijų kultūrinių iniciatyvų autorė yra Mažeikių rajono Marijos Pečkauskaitės gimnazijos direktorė Rima Širvinskienė, kuri kartu su kolegomis, moksleiviais atvyko pas mus į minėtą šventę ir pasveikino gimnaziją bei visus renginio dalyvius.

Rašytojos Šatrijos Raganos atminimas šiemet buvo įamžintas ir mokinių kūrybiniuose darbuose. Balandžio 20–gegužės 16 dienomis vyko Kelmės rajono 8–IV klasių mokinių epistolinio laiško „Parašyk laišką Šatrijos Raganai ir papasakok, ar žmonių dvasingumą ištiko krizė“ konkursas, skirtas Šatrijos Raganos 145-osioms gimimo metinėms. Sulaukėme nemažai darbų. Vyriausiųjų moksleivių grupėje nugalėjo Ugnė Garbenytė ir Eigilė Baršytė, 3 G kl. mokinės iš Kražių Žygimanto Liaukšmino gimnazijos (mokytoja Emilija Kvietkuvienė). Joms I ir II laipsnio diplomus bei Lietuvos Respublikos Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio ir savo įsteigtus prizus įteikė Seimo nario patarėjas bei Kelmės rajono savivaldybės tarybos narys Kęstutis Bilius. Tarp 8–10 kl. mokinių I vietą užėmė 10 kl. mokinė Rusnė Alasauskaitė iš Šaukėnų Vlodo Pūtvio-Putvinskio gimnazijos (mokytoja Irena Pumpūtienė). II vieta atiteko Užvenčio Šatrijos Raganos II g kl. mokinei Justinai Macijauskaitei ir 8 kl. mokinei Justinai Bracaitei. III vietą užėmė Vaiguvos Vlodo Šimkaus skyriaus 10 kl. mokinė Gerda Lukoševičiūtė (mokytoja Vida Kuzminkienė). Mergaitėms buvo įteikti rėmėjų prizai bei diplomai. Diplomas ir prizas, kurį įsteigė gimna-

zijos direktorius A. Pumpūtis, atiteko jauniausiai dalyvei – 8 kl. mokinei Viltutei Brajinškaitei iš Šaukėnų Vlodo Pūtvio-Putvinskio gimnazijos.

Mūsų gimnazijos III g klasės mokinė Ugnė Stanelytė šiemet surengė autorinę fotografijų parodą „Šatrijos Raganos takais“. Ji nuotraukose pabandė įamžinti tai, kaip dabar atrodo tos vietos, kuriose vaikščiojo Marija Pečkauskaitė. Mokinei už kūrybingumą buvo įteiktas padėkos raštas.

Na o 6, 8, II g klasių mokiniai surengė ekslibrisų parodą, kuri šventės metu buvo eksponuojama gimnazijos fojė. Fotografijų ir ekslibrisų parodas mokiniams padėjo surengti dailės mokytoja Simona Tekorienė.

Balandžio 11–gegužės 6 d. Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijoje vyko respublikinis dailaus rašto konkursas „Gražios raidės – dailus raštas“, skirtas Šatrijos Raganos 145-osioms gimimo metinėms ir gimnazijos vardo 20-mečiui paminėti. Pradinių klasių mokiniams buvo pateiktas tekstas iš Šatrijos Raganos apysakos „Sename dvare“. Konkursui buvo atsiųsti 85 mokinių darbai iš Kelmės, Ignalinos, Švenčionių, Jonavos, Rokiškio, Panevėžio, Klaipėdos, Trakų, Marijampolės, Biržų, Tauragės, Šilutės miestų ir rajonų mokyklų. Pirmųjų darbų gauta 17, antrojų – 27, trečiųjų – 23, ketvirtųjų – 18. Iš gausaus būrio darbų buvo sunku atrinkti pačius geriausius. Pirmąją vietą tarp pirmųjų užėmė Emilija Latanauskaitė iš Klaipėdos Sendvario progimnazijos, antrąją – Gustė Kumpytė iš Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos, trečiąją – Povilas Spalvis iš Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos. Tarp antrojų pirmoji vieta atiteko Rusnei Komkaitei iš Ignalinos Česlovo Kudabos gimnazijos, antroji – Paulinai Jurkevičiūtei iš Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos, trečioji – Elingai Stanevičiūtei iš Jonavos Raimundo Samulevičiaus gimnazijos. Tarp trečiųjų pirmąją vietą užėmė Viltė Kontenytė iš Klapėdos „Saulutės“ mokyklos-darželio, antrąją – Vesta Kriščiūnaitė iš Marijampolės marijonų gimnazijos, trečiąją – Vytautė Valiūtė iš Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos. Ketvirtųjų grupėje pirmoji vieta atiteko Ievai Raukaitei iš Šilutės Žibų pradinės mokyklos, antroji – Rugilei Nikvidavičiūtei iš Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos, trečioji – Paulinai Dabulskytei iš Tauragės „Šaltinio“ progimnazijos.